

Anonüümseks muudetud versioon

Tölge

C-222/24 – 1

Kohtuasi C-222/24

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

22. märts 2024

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Svea hovrätt, Mark- och miljöoverdomstolen (Svea apellatsioonikohus (maa- ja keskkonnaasjade apellatsioonikohus), Rootsi)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

12. märts 2024

Kaebaja:

Naturvårdsverket

Vastustaja:

IC

[...]

KOHTUASJA ESE

Taaskasutamine jäätmesaadetiste määruse kohaselt; eelotsusetaotlus Euroopa Liidu Kohtule

VAIDLUSALUNE OTSUS

Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen (Nacka esimese astme kohus (maa- ja keskkonnakohus), Rootsi) 6. mai 2022. aasta kohtuotsus [...]

[...]

Pärast asja ärakuulamist teeb Mark- och miljööverdomstolen (maa- ja keskkonnasjade apellatsioonikohus) järgmise

MÄÄRUSE [...]

1. Euroopa Liidu Kohtult taotletakse ELTL artikli 267 alusel eelotsust vastavalt lisatud eelotsusetaotlusele [...].

2. Kohtumenetlus peatatakse, kuni Euroopa Liidu Kohus on teinud eelotsuse.

[...]

EELOTSUSETAOTLUS

Eelotsusetaotluse esitanud kohus

Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen (Svea apellatsioonikohus (maa- ja keskkonnaasjade apellatsioonikohus), Rootsi)

[...]

Põhikohtuasja pooled

Apellant: Naturvårdsverket
(Rootsi keskkonnakaitseamet; edaspidi „Naturvårdsverket“)
[...] Stockholm

Vastustaja: IC [...]

Sissejuhatus

- 1 Saksamaa ametiasutused kontrollisid 25. novembril 2021 Rootsist Kongosse teel olnud konteineri sisu. Kontroll toimus Saksamaal. Saksamaa ametiasutuste antud teabe kohaselt sisaldas konteiner sõidukit, mille seisukord hinnati üldiselt viletsaks: esines kahjustusi täkete, kriimustuste, rooste ja katkiste osade kujul. Samuti sisaldas see konteiner muu hulgas diivaneid, toole, vaipu, rõivaid, mänguasju ja pisielektronikat. Saksamaa ametiasutused kahtlustasid, et see sisu võib kujutada endast jäätmeid, kuna mõned esemed olid hallitanud ja tugevate kulumistunnustega.
- 2 Saksamaa ametiasutused keelasid selle konteineri edasiveo, kahtlustades, et tegu on ebaseadusliku jäätmesaadetisega määruse (EÜ) nr 1013/2006¹ (edaspidi

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1013/2006 jäätmesaadetiste kohta.

„jäätmesaadetiste määrus“) tähenduses. Samuti palusid Saksamaa ametiasutused Naturvårdsverketil kui Rootsi pädeval asutusel tagada, et konteineri sisu võetakse tagasi Rootsi ja kõrvaldatakse keskkonnahoidlikul viisil. Naturvårdsverket nõustus Saksamaa ametiasutuste hinnanguga, et tegu on jäätmesaadetistega ja et see on jäätmesaadetiste määruse tähenduses ebaseaduslik. Põhjus oli selles, et jäätmete ja ohtlike jäätmete vedu Rootsist Kongosse on keelatud või igal juhul on enne vedu nõutavad kirjalik etteteatamine ja nõusolek.

- 3 Naturvårdsverket võttis ühendust ICga, kes oli märgitud konteineriga seotud veodokumentides saatjaks. Talle anti võimalus konteineri sisu ise Rootsi tagasi võtta. IC teatas Naturvårdsverketile, et tal ei ole võimalik maksta konteineri sisu Saksamaalt Rootsi saatmise eest, ja palus Naturvårdsverketilt selle saadetisega seoses abi.
- 4 Samuti palus Naturvårdsverket IC-l tõendada, et neid jäätmeid saab pärast nende taaskasutusse võtmist ladustada ja käidelda keskkonna ja tervishoiu seisukohast vastuvõetaval viisil isik, kellel on asjaomased load või kes on esitanud teated, mida Rootsi õiguses sellega seoses nõutakse. Seejärel oli IC mitu korda Naturvårdsverketiga ühenduses ja väljendas soovi saada peatatud konteineri sisu tagasi. Naturvårdsverketi hinnangul ei olnud selge, kuidas IC kavatses konteineri sisuga tegelda, peale selle, et ta kavatses konteineri sisu hiljem ümber pakkida ja uuesti Kongosse eksportida.
- 5 Naturvårdsverket otsustas seejärel, et konteineri sisu tuleb võtta tagasi Rootsi ja kõrvaldada Naturvårdsverketi kaudu keskkonnahoidlikult. IC esitas selle otsuse peale kaebuse Nacka tingsrätt, Mark- och miljöödomstolenile (Nacka esimese astme kohus (maa- ja keskkonnakohus), Rootsi). Maa- ja keskkonnakohus tühistas nimetatud otsuse osas, milles see oli seotud asjaomase konteineri sisu kõrvaldamisega Naturvårdsverketi kaudu. Kohtuotsuses on seda põhjendatud nii, et nimetatud otsusega kaasnes omandi kaitse riive, millel ei olnud õiguslikku alust. Naturvårdsverket on esitanud selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolenile (Svea apellatsioonikohus (maa- ja keskkonnaasjade apellatsioonikohus), Rootsi) [...]. Maa- ja keskkonnaasjade apellatsioonikohus peab lahendama küsimuse, kas jäätmesaadetiste määrus annab Naturvårdsverketile õiguse konteineri tagasivõetud sisu taaskasutusse võtta.

Naturvårdsverketi menetlus

- 6 Naturvårdsverket otsustas 15. veebruaril 2022 muu hulgas, et konteinerisse BEAU 5951020 laaditud jäätmed tuleb võtta tagasi Rootsi ja kõrvaldada Naturvårdsverketi kaudu keskkonnahoidlikul viisil vastavalt jäätmesaadetiste määruse artiklile 24. Samuti oli otsuses märgitud, et Naturvårdsverketile nende segajäätmete ladustamisest, tagasivõtmisest ja taaskasutusse võtmisest tekkivad kulud nõutakse välja IC-lt vastavalt jäätmesaadetiste määruse artiklile 25.
- 7 Põhjenduseks märgiti selles otsuses, et kõnealused jäätmed kavatseti saata Kongosse, rikkudes jäätmesaadetiste määruse artiklis 36 ja määruses (EÜ)

nr 1418/2007² sätestatud ekspordikeeldu, ning et teadet ei ole esitatud ega kirjalikku nõusolekut antud. Kuna IC oli selle konteineri saatja, loeti ta jäätmesaadetiste määruse kohaselt teatajaks. Samuti märgiti otsuses, et IC-le anti võimalus konteineri sisu ise tagasi võtta, kuid ta otsustas seda mitte teha. Samuti ei ole ta esitanud tõendeid selle kohta, et ta suudab jäätmed pärast tagasivõtmist kõrvaldada viisil, mis on keskkonna ja tervishoiu seisukohast vastuvõetav. Seepärast asus Naturvårdsverket seisukohale, et ei saa pidada võimalikuks, et IC võtab konteineris sisalduvad jäätmed tagasi või kõrvaldab need.

- 8 Enne konteineri sisu tagasivõtmist Rootsi koostas Naturvårdsverket jäätmesaadetiste määruse artikli 24 [lõike 2] kolmanda lõigu kohaselt teate, märkides ennast teatajaks ja saadetise eest vastutavaks isikuks. Jäätmete vastuvõtjaks märgiti üks heakskiidetud jäätmete vastuvõtukoht Rootsis. Samuti märgiti, et jäätmed saadetakse taaskasutamiseks. Saksamaa pädev asutus kiitis selle teate heaks.
- 9 Seejärel võeti konteineri sisu tagasi Rootsi, teates märgitud jäätmete vastuvõtukohta. Tagasivõetud kaup sorteeriti osade kaupa ja seejärel kontrollis seda järelevalveasutus (Länsstyrelsen i Stockholms län (Stockholmi lääni läänivalitsus)), kes asus seisukohale, et tegu on segajäätmetega, millest osa on ohtlikud jäätmed. Järelevalveasutus nõustus Saksamaa ametiasutuste ja Naturvårdsverketi hinnanguga, et juhtum on seotud loata jäätmesaadetisega ja et need jäätmed tuleb võtta taaskasutusse keskkonnahoidlikult. Praegu on need jäätmed ladustatud samas vastuvõtukohas Naturvårdsverketi nimel.

Menetlus Nacka esimese astme kohtus (maa- ja keskkonnakohus)

- 10 IC esitas Naturvårdsverketi otsuse peale kaebuse Nacka esimese astme kohtule (maa- ja keskkonnakohus). Kohus leidis, et ainus võimalus on käsitada Naturvårdsverketi otsust nii, et IC-lt võetakse tema vara ära ja see taaskasutatakse. Kohus leidis, et otsus, mille kohaselt võtab Naturvårdsverket tagasivõetud saadetise sisu taaskasutusse, piirab muu hulgas inimõiguste konventsiooniga ette nähtud põhiõigust omandi kaitsele ja et niisuguseks menetluseks vaja selget õiguslikku alust. Peale selle märkis kohus, et jäätmesaadetiste määruse sõnastus ei anna Naturvårdsverketile alust teha IC tahte vastaselt otsus taaskasutada tema vara pärast selle Rootsi tagasivõtmist. Kohus ei pidanud aktsepteeritavaks ka jäätmesaadetiste määruse menetlussätete süsteemi võtmist niisuguse omandikaitse riive aluseks. Seepärast tühistas kohus Naturvårdsverketi otsuse selles osas, milles oli ette nähtud kõnealuse konteineri sisu kõrvaldamine ja taaskasutamine.

² Komisjoni 29. novembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1418/2007, milles käsitletakse teatavate Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1013/2006 III ja IIIA lisas loetletud jäätmete väljavedu taaskasutamise eesmärgil teatavatesse riikidesse, mille suhtes ei kohaldata OECD otsust jäätmete riikidevahelise veo kontrolli kohta.

Menetlus Svea apellatsioonikohtus (maa- ja keskkonnaasjade apellatsioonikohus)

- 11 Nüüd on Naturvårdsverket pöördunud apellatsioonkaebusega Svea apellatsioonikohtusse (maa- ja keskkonnaasjade apellatsioonikohus), paludes jätta oma otsuse muutmata. Samuti on Naturvårdsverket palunud, et maa- ja keskkonnaasjade apellatsioonikohus taotleks Euroopa Liidu Kohtult (edaspidi „Euroopa Kohus“) eelotsust teatavate jäätmesaadetiste määruse sätete tõlgendamise kohta. IC on maa- ja keskkonnaasjade otsuse muutmise vastu.
- 12 Kokkuvõttes märgib Naturvårdsverket järgmist. On keeruline näha, kuidas jäätmete riikidevahelise veo ja ebaseaduslike riikidevaheliste jäätmesaadetiste taaskasutamise süsteem peab toimima, kui jäätmeid tagasi võtval pädeval asutusel ei ole õigust tagada tagasivõetud jäätmete taaskasutamine või kõrvaldamine. Naturvårdsverketi hinnangul on jäätmesaadetiste määruses selleks õiguslik alus olemas. Ka ebaseadusliku jäätmesaadetise tagasivõtmine kujutab endast riikidevahelist jäätmevedu. Jäätmesaadetiste määruse artikli 24 lõike 2 punkti a, b või c kohase tagasivõtmise korral on sama artikli kolmanda lõigu kohaselt vaja koostada uus teade jäätmete saamiseks riigist, kus saadeti peatati, tagasi riiki, kust see välja saadeti. Jäätmesaadetiste määruse artikli 4 punkti 6 kohaselt peab teatamine katma jäätmete saamise nende esialgsest lähtekohast alates ning hõlmama selle ajutist ja mitteajutist taaskasutamist ja kõrvaldamist. Teates tuleb märkida muu hulgas saatja, vastuvõtja, töötlev käitis ja töötlemisviis. Naturvårdsverketi arvates eeldatakse seega, et see, mis võetakse tagasi, on jäätmed ja et need jäätmed võetakse tagasi taaskasutamiseks või kõrvaldamiseks. Naturvårdsverket on pädeva asutusena kohustatud järgima liidu määruses ette nähtud menetlust. Ei ole esitatud tõendeid selle kohta, et IC suudab saadetises olevad jäätmed keskkonnahoidlikkuse seisukohast vastuvõetavalt ja kooskõlas kohaldatavate riigisiseste jäätmekäitluseeskirjadega kõrvaldada. Sel põhjusel ei saa pidada võimalikuks, et Naturvårdsverket pädeva asutusena, järelevalveasutusena ja jäätmete valdajana tagastab saadetises olevad jäätmed IC-le. Kui jäätmesaadetiste määruse artikli 24 lõike 2 punkte a–c tuleb tõlgendada ja kohaldada nii, nagu maa- ja keskkonnaasjade kohus kindlaks määras, saab jäätmesaadetiste määruse artikli 24 lõike 2 punkt d anda lähtekoha asutusele õigusliku aluse jäätmete taaskasutamiseks lähteriigis, kui ei saa pidada võimalikuks, et eksportija tegeleb jäätmetega pärast nende tagasivõtmist asjakohaselt. Niisugustes olukordades peab lähtekoha pädev asutus, käesoleval juhul Naturvårdsverket pädeva asutusena, järelevalveasutusena, jäätmete valdajana ja jäätmesaadetisest teatajana vastutama selle eest, et jäätmete käitlemine ja taaskasutusse võtmine on tagatud.
- 13 Kokkuvõttes on IC argumendid järgmised. Kõik esemed tagasivõetud saadetises on heas seisukorras. Olemas on kviitungid. Esemed osteti erinevatest kasutatud asjade kauplustest ja ka internetikuulutuste kaudu. Sõidukid on heas seisukorras ja läbinud tehnöülevaatuse. Mõned esemed võisid olla ebaõigesti pakitud, kuid need ei ole mõeldud taaskasutamiseks. IC ei saa aru, miks need esemed lähevad taaskasutamisele. Ta soovib oma asjad võimalikult kiiresti tagasi saada ja seejärel

saata need edasi Aafrikasse, et aidata lastekodulapsi ja vaesuses elavaid perekondi. Ta on investeerinud raha ja teinud jõupingutusi nende esemete soetamiseks ja konteinerisse pakkimiseks.

Euroopa Liidu õigus

Jäätmesaadetiste määrus

- 14 Jäätmesaadetiste määrust kohaldatakse muu hulgas jäätmesaadetiste suhtes, mis eksporditakse ühendusest kolmandatesse riikidesse või mis on transiitveol läbi ühenduse, teel kolmandasse riiki ja kolmandast riigist (vt artikli 1 lõige 2).
- 15 Kui saadetis pärineb liikmesriigist, tähendab teataja iga selle liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvat füüsilist või juriidilist isikut, kes kavatses jäätmeid saata või saata lasta ning kellele on loetlemisjärjekorra alusel pandud teatamise kohustus (vt artikli 2 punkt 15).
- 16 Pädev asutus tähendab liikmesriigi puhul tema poolt määratud asutust kooskõlas artikliga 53 (vt artikli 2 punkt 18).
- 17 Saadetis tähendab muu hulgas jäätmevedu jäätmete taaskasutamise või kõrvaldamise eesmärgil, kui see on kavandatud või toimub kahe riigi vahel või riigi ja selle riigi kaitse all olevate ülemeremaade ja -territooriumide või muude piirkondade vahel (vt artikli 2 punkt 34).
- 18 Ebaseaduslik saadetis tähendab muu hulgas iga jäätmesaadetist, mis on sooritatud kõiki asjaosalisi pädevaid asutusi jäätmesaadetiste määruse kohaselt teavitamata, ilma asjaosaliste pädevate asutuste nimetatud määruse kohaselt antud nõusolekuta, viisil, mis ei ole teates või saatedokumentides nimetatud, või viisil, millest tulenevalt jäätmete taaskasutamine või kõrvaldamine on vastuolus ühenduse või rahvusvahelise õigusega (vt artikli 2 punkt 35).
- 19 Taaskasutus- või kõrvaldamistoiminguteks määratud jäätmesaadetiste puhul kasutatakse jäätmesaadetiste määruse II jaotises ette nähtud kirjaliku etteteatamise ja nõusoleku menetlust (vt artikli 3 lõige 1).
- 20 Teate esitamisel peab teataja olema täitnud teatamisdokumendi (määruse IA lisa) ja vajaduse korral saatedokumendi (määruse IB lisa) (vt artikli 4 punkt 1). Teatamisega kaetakse jäätmesaadetis selle esialgsest lähtekohast alates ning see hõlmab ajutist ja mitteajutist taaskasutamist ja kõrvaldamist (vt artikli 4 punkt 6).
- 21 Jäätmesaadetiste määruses on sätestatud tagasivõtmiskohustused teatavates konkreetsetes olukordades (vt IV peatükk). Ebaseadusliku saadetise tagasivõtmise kohta on artikli 24 lõike 2 esimeses lõigus sätestatud, et kui ebaseadusliku saadetise eest vastutab teataja, hoolitseb lähtekoha pädev asutus selle eest, et kõnesolevad jäätmed:

- a) võtab tagasi tegelik teataja, või kui teadet ei ole esitatud, siis
- b) võtab tagasi juriidiline teataja, või kui see on võimatu, siis
- c) võtab tagasi lähtekoha pädev asutus või tema nimel tegutsev juriidiline või füüsiline isik, või kui see on võimatu, siis
- d) taaskasutab või kõrvaldab alternatiivsel viisil siht- või lähteriigis lähtekoha pädev asutus või tema nimel tegutsev juriidiline või füüsiline isik, või kui see on võimatu, siis
- e) taaskasutab või kõrvaldab alternatiivsel viisil mõnes muus riigis lähtekoha pädev asutus või tema nimel tegutsev juriidiline või füüsiline isik, kui kõik asjaosalised pädevad asutused sellega nõustuvad.

Punktides a–c viidatud tagasivõtmisjuhtudel tuleb esitada uus teade, kui asjaosalised pädevad asutused ei ole omavahel kokku leppinud, et neile piisab lähtekoha esialgse pädeva asutuse korralikult põhjendatud taotlusest (vt artikli 24 lõike 2 kolmas lõik). Uue teate esitab punktis a, b või c nimetatud isik või asutus selles järjekorras (vt artikli 24 lõike 2 neljas lõik).

- 22 Seoses lahkarvamustega liigitamisküsimustes, kui lähte- ja sihtkoha pädevad asutused ei suuda kokku leppida jätmeteks ja mittejätmeteks liigitamise osas, tuleb vaidlusalust materjali käsitleda jätmetena. See ei piira sihtriigi õigust käsitleda veetud materjali pärast selle koheletoimetamist oma õigusaktide kohaselt, kui nimetatud õigusaktid on kooskõlas ühenduse või rahvusvahelise õigusega (vt artikkel 28).
- 23 Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad karistuste kohta jätmesaadetiste määruse sätete rikkumise eest ja võtavad meetmeid nende rakendamise tagamiseks (artikli 50 lõige 1).

Euroopa inimõiguste konventsioon

- 24 Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (edaspidi „inimõiguste konventsioon“) lisaprotokollis 1 on sätestatud, et igal füüsilisel ja juriidilisel isikul on õigus oma omandit segamatult kasutada. Kellelki ei või võtta tema omandit muidu kui avalikes huvides ja seaduses ettenähtud tingimustel ning rahvusvahelise õiguse üldpõhimõtteid järgides. Need sätted ei piira siiski mingil viisil riigi õigust vajaduse korral kehtestada seadusi vara üldistes huvides kasutamise kontrollimiseks või maksude, maksete või trahvide tasumise tagamiseks.

Euroopa Liidu põhiõiguste harta

- 25 Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 17 kohaselt „[...] on [igapähe] õigus vallata, kasutada, käsutada ja parandada oma seaduslikul teel saadud omandit.

Kellelki ei tohi tema omandit ära võtta muidu kui üldistes huvides ja seaduses ettenähtud juhtudel ja tingimustel ning õigeaegse ja õiglase hüvituse eest. Omandi kasutamist võib reguleerida seadusega niivõrd, kui see on vajalik üldistes huvides“.

Rootsi seadusandlik raamistik

- 26 Naturvårdsverket on pädev asutus jäätmesaadetiste määruse artikli 53 ja kontaktisik artikli 54 tähenduses (vt jäätmemääruse [2020:614] (Avfallsförordningen [2020:614]; edaspidi „jäätmemäärus“) 8. peatüki § 2). Keskkonnaseadustiku (Miljöbalken; edaspidi „keskkonnaseadustik“) kohaselt vastutab Naturvårdsverket jäätmesaadetiste määrusega seotud järelevalve eest küsimustes, milles ta on pädev asutus (vt keskkonnajärelevalve määruse [2011:13] (Miljötillsynsförordningen [2011:13]; edaspidi „keskkonnajärelevalve määrus“) 2. peatüki § 24).
- 27 Kui Naturvårdsverket saab pädeva asutusena teada jäätmesaadetiste määruse kohaldamisalasse kuuluvast jäätmesaadetisest või tegeleb sellega, peab ta sellest teatama asjaomasele läänivalitsusele ja asjaomasele kohaliku omavalitsuse komisjonile, mis täidab tervishoiu ja keskkonnakaitsega seotud ülesandeid (vt jäätmemääruse 8. peatüki § 3). Jäätmesaadetiste määruse kohaldamisalasse kuuluvate jäätmesaadetiste korral vastutavad teatavates läänides järelevalve eest ka teatavad konkreetselt nimetatud läänivalitsused. Läänivalitsus peab oma järelevalveülesandeid täites tegema koostööd teiste asjaomaste läänivalitsustega ning rannikuvalve, politsei ameti ja tolliga (vt keskkonnajärelevalve määruse 2. peatüki § 28a). Samuti teeb iga kohalik omavalitsus oma komisjonide kaudu asjaomase omavalitsusala piires muu hulgas jäätmekäitluse järelevalvet vastavalt keskkonnaseadustiku 15. peatükile (vt keskkonnaseadustiku 26. peatüki § 3).
- 28 Järelevalveasutusel on üksikjuhul võimalus otsustada teha jäätmesaadetiste määruse täitmiseks vajalikke ettekirjutusi (vt keskkonnaseadustiku 26. peatüki § 9 ning samuti keskkonnajärelevalve määruse 1. peatüki § 4 ja 19. peatüki § 10). Ettevalmistavate materjalide kohaselt võib selline ettekirjutus olla seotud näiteks ekspordikeeluga või kujutada endast korraldust anda asjakohast teavet, nagu tõendid, mis on nõutavad jäätmesaadetiste määruse kohaselt või vajalikud saadetise seaduslikkuse hindamiseks [...].
- 29 Järelevalveasutus võib otsustada jäätmeid säilitada või kõrvaldada, kui seda on vaja, et tagada jäätmesaadetiste määruses sätestatud keelu või selle kohaselt tehtud ettekirjutuse järgimine (vt keskkonnaseadustiku 26. peatüki § 13b).
- 30 Ebaseadusliku jäätmesaadetise eest karistatakse rahatrahviga või kuni kaheaastase vangistusega igauht, kes tahtlikult või hooletuse tõttu rikub jäätmeid vedades jäätmesaadetiste määruse artikleid, mis on käesoleval juhul asjakohased (vt keskkonnaseadustiku 29. peatüki § 4a). Teatavatel jäätmesaadetiste määruse rikkumise juhtudel võib kuuluda maksmisele keskkonnatrahv (vt

keskkonnatrahvide määruse [2012:259] (Förordning [2012:259] om miljösanktionsavgifter) 11. peatüki §-d 1–7).

- 31 Politsei või prokurörid võivad kohtumenetluse seadustiku (Rättegångsbalken; edaspidi „kohtumenetluse seadustik“) 27. peatükis nimetatud asjaoludel jäätmeid arestida. Arestitud jäätmed võidakse kuulutada konfiskeerituks pärast kohtumenetlust, kui see ei ole ilmselgelt ebamõistlik ja kui varaga seoses on toime pandud kuritegu, näiteks keskkonnaseadustiku 29. peatüki § 4a kohaselt (vt keskkonnaseadustiku 29. peatükk, § 12). Asutus, mis hoiab jäätmeid, mida võib mõistlikult pidada konfiskeerituks vastavalt keskkonnaseadustiku 29. peatüki §-le 12 ja mis on kohtumenetluse seadustiku 27. peatüki kohaselt arestitud, võib 1) panna need jäätmed viivitamata müüki, kui on olemas oht, et jäätmed ladustamise kestel hävivad, ladustamisega kaasneb liigseid kulusid või muudel eripõhjustel, ja 2) hävitada need jäätmeid, kui neid ei saa müüa või kui võib eeldada, et neid jäätmeid kasutatakse kuritegelikult või need on muul põhjusel müügiks sobimatud (vt keskkonnaseadustiku 29. peatüki § 12a).

Vajadus eelotsuse järele

- 32 Käesolevas asjas tekib küsimus, kas lähtekoha pädevat asutust, kes on võtnud jäätmesaadetiste määruse artikli 24 lõike 2 punkti c kohaselt tagasi ebaseadusliku jäätmesaadetise ning saatnud teate, mis peab sama artikli kolmanda ja neljanda lõigu kohaselt niisugusele tagasivõtmisele eelnema, tuleb seejärel pidada nende jäätmete valdajaks ja ta võib või tal tuleb selle määruse alusel need jäätmed ka taaskasutusse võtta või kõrvaldada, hoolimata algse saatja vastuseisust.
- 33 Kui lähtekoha asutusel on õigus niisuguses olukorras jäätmeid taaskasutada või kõrvaldada, tekib ka küsimus, kas see õigus on kooskõlas omandi kaitsega, sest artikli 24 lõike 2 punktis c ei ole sõnaselgelt ette nähtud, et pärast tagasivõtmist võib jäätmete omaniku tema omandiõigusest ilma jätta.
- 34 Kokkuvõttes on maa- ja keskkonnaasjade apellatsioonikohus seisukohal, et ei ole selge ega selgitatud, kuidas tuleb artikli 24 lõiget 2 kohaldada niisuguses olukorras nagu käesolev. Kohtuasja lahendamiseks vajab maa- ja keskkonnaasjade kohus vastuseid järgnevalt sõnastatud tõlgendusküsimustele.

Eelotsusetaotlus

- 35 Maa- ja keskkonnaasjade kohus esitab Euroopa Liidu Kohtule järgmised eelotsuse küsimused.
1. Kas jäätmesaadetiste määruse artikli 24 lõike 2 punkti c kohane tagasivõtmine hõlmab lähtekoha asutuse kohustust või võimalust jäätmeid pärast tagasivõtmist taaskasutada või kõrvaldada, kui jäätmete tagasisaatmise kohta on koostatud teade ja saatedokument, milles on märgitud, kuidas tuleb jäätmeid sihtriigis käidelda?

2. Millistel asjaoludel võib lähtekoha asutus kohaldada artikli 24 lõike 2 punkti d, et ebaseaduslikus jäätmesaadetises sisalduvaid jäätmeid lähteriigis taaskasutada või kõrvaldada? Kuidas on punkt d seotud punktiga c, näiteks kas tagasivõtmist ja taaskasutamist/kõrvaldamist võib läbi viia vastavalt punktidele c ja d nende koostoimes või eeldab ühe punkti kohaldamine seda, et sellele vahetult eelneva punkti kohane menetlus ei ole olnud võimalik?

3. Kui jäätmesaadetiste määruse artikli 24 lõiget 2 võib tõlgendada nii, et pärast tagasivõtmist on lähtekoha asutusel lõplik õigus jäätmed kõrvaldada, isegi kui algne saatja soovib need tagasi saada, siis kas selline tõlgendus on kooskõlas omandi kaitsega Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 17 ja Euroopa inimõiguste konventsiooni lisaprotokolli artikli 1 alusel?

TÖÖDOKUMEN